

Portefeuillehouder: J. Kleijnen
Datum collegevergadering: 28 oktober 2025
Datum commissievergadering: 24 november 2025
Datum raadsvergadering: 15 december 2025

1. Onderwerp

Integrale wijkaanpak Valkenburg aan de Geul

2. Voorstel

- Instemmen met het verbreden van de projectscope van de wijkaanpak Valkenburg van Broekhem-Noord, naar Broekhem-Noord, Broekhem-Zuid, Hekerbeek en industrieterrein de Valkenberg.
- Instemmen met het beschikbaar stellen van een bedrag van € 600.000 aan incidenteel projectbudget in 2026, waarvan € 300.000 als externe financiering wordt gedekt vanuit de regiodeal tranche 6 en € 300.000 cofinanciering betreft vanuit de gemeentelijke begroting.
- Het bedrag van € 300.000 te dekken middels een onttrekking uit de investeringsreserve strategische projecten van € 150.000 en een onttrekking uit de egalisatiereserve sociaal domein van € 150.000, beide in het begrotingsjaar 2026.

3. Inleiding

Het college en de gemeenteraad hebben bij het vaststellen van de Omgevingsvisie (oktober 2024) geconstateerd dat binnen de wijk Broekhem-Noord veel problematieken en uitdagingen spelen en dat dit verdere aandacht behoeft. Dit concentreert zich binnen verschillende domeinen: fysiek, sociaal en veiligheid in deze wijk. Dat vraagt om een boven- sectorale en integrale aanpak.

In de kadernota van 2024 is aangekondigd dat er gestart wordt met het opzetten van een integrale wijkaanpak voor Broekhem-Noord. Waarbij de reeds geleerde lessen over integrale wijkaanpakken in het land worden meegenomen. Een integrale wijkaanpak (ook wel ‘wijkgerichte aanpak’ of ‘gebiedsgerichte aanpak’) is een langjarige inzet van maatregelen in een bepaald gebied waar sprake is van een opstapeling van meerdere opgaven. Dit kan een wijk zijn, een stadsdeel of een cluster van buurten. Een integrale wijkaanpak heeft als doel om de leefsituatie van bewoners te verbeteren.

Bij de begroting 2025 heeft de gemeenteraad ingestemd met het beschikbaar stellen van € 125.000 voor het aanstellen van een kwartiermaker wijkaanpak Broekhem-Noord (€ 100.000) en een werkbudget (€ 25.000). De middelen zullen volledig worden ingezet in de eerste fase tot aan het eerste kwartaal van 2026 en bevatten geen uitvoeringsmiddelen, slechts procesmiddelen.

De ambitie is om de wijkaanpak meerjarig te laten zijn, waarbij ontwikkelingen in het fysieke, het sociale en het veiligheidsdomein in één hand worden opgepakt. Ook is de ambitie om deze wijkaanpak samen met maatschappelijke partners zoals woningcorporaties, welzijnswerk, zorgpartners, het onderwijs en politie verder vorm en inhoud te geven. De meerjarigheid van deze aanpak is nodig om trendmatig zaken te kunnen veranderen in de buurt.

Op 1 juni 2025 is gestart met een eerste analyse van de data, zijn gesprekken gevoerd met medewerkers, bestuurders, inwoners en partners in het gebied (fase 0: oriënteren). Uit de eerste ambtelijke verkenning (juni - september 2025) is zichtbaar geworden dat naast de buurt Broekhem-Noord cijfermatig ook uitdagingen in de aangrenzende buurten Hekerbeek en Broekhem-Zuid spelen en er koppelkansen zijn met het industrieterrein De Valkenberg.

Daarom wordt voorgesteld om de focus van de wijkaanpak niet alleen op Broekhem-Noord maar op de buurten Broekhem-Noord, Broekhem-Zuid, Hekerbeek en industrieterrein de Valkenberg te richten. De beschikbare cijfers willen we in de eerste fase verder verdiepen door met inwoners en partners in gesprek te gaan en het verhaal en de urgentie per buurt op te tekenen.

Uw gemeenteraad is over de eerste analyse en een voorstel voor het uitbreiden van de projectscope en het inrichten van fase 1: opstarten, op 29 september jl. tijdens een thema sessie geïnformeerd. Tijdens deze bijeenkomst heeft u ingestemd met het starten van de participatie met inwoners in het totale scope gebied.

In fase 1: opstarten die van september - februari 2026 loopt gaan we het verhaal van de buurten Broekhem-Noord, Broekhem-Zuid, Hekerbeek en industrieterrein de Valkenberg optekenen samen met onze inwoners en partners. Door dit te doen, verdiepen we de cijfermatige data die we in fase 0 hebben opgehaald en kunnen we samen met partners en inwoners ontdekken waar de urgentie van de wijkaanpak voor Valkenburg zit. Dit moet concreet resulteren in een plan van aanpak voor de wijkaanpak Valkenburg, welke in het eerste kwartaal van 2026 aan uw raad wordt voorgelegd. We kijken daarbij naar reeds ingezet beleid, waar beleid beter kan aansluiten op de inwoners en naar nieuw beleid om de maatschappelijke vraagstukken in het gebied aan te pakken.

Valkenburg aan de Geul heeft de wijkaanpak ingebracht als één van de 10 focusgebieden voor de regiodeal tranche 6 aanvraag. Daarvan is in het convenant € 300.000 per gebied toegezegd, met vergelijkbare cofinanciering van de betrokken gemeenten en partners. De verwachting is dat de subsidie hiervoor in januari 2026 wordt opengesteld. De gemeente Valkenburg aan de Geul heeft samen met de 9 andere gemeenten in Zuid-Limburg dit convenant op 24 september ondertekent.

Dit raadsvoorstel voorziet in een expliciet besluit over de scope uitbreiding van de wijkaanpak Valkenburg en het beschikbaar stellen van de cofinanciering van € 300.000,-.

4. Beoogd effect / doel

Met dit raadsvoorstel dragen we bij aan de uitvoering van de omgevingsvisie, beleid op het gebied van sociaal domein en veiligheid. De wijkaanpak Valkenburg heeft als doel om sociaaleconomische en leefbaarheidsopgaven in Broekhem-Noord, Broekhem-Zuid en Hekerbeek en de Valkenberg vanuit een integrale aanpak op het gebied van sociaal, veilig en fysiek op te pakken en aan te pakken. We houden hierbij rekening met een meerjarig perspectief en samenwerking met maatschappelijke partnerorganisaties.

Om te komen tot dat meerjarig perspectief in samenwerking met inwoners en sociale, fysieke- en veiligheidspartners wordt in fase 1 de data die we hebben verzameld verdiept met verhalen van inwoners en partners over de buurten. Op basis hiervan ontstaat er een goed beeld van waar urgentie zit en wat nodig is. Dit laten we landen in een plan van aanpak voor de wijkaanpak. In dit plan van aanpak worden de belangrijkste uitgangspunten voor de integrale aanpak, de ambities, doelstellingen en hoofd interventies passend bij de 6 domeinen weergegeven:

1. Wonen en leefomgeving
2. Gezondheid
3. Werk- en inkomen
4. Leren
5. Veiligheid
6. Sociale samenhang en cohesie

Rode draad om te komen tot een gedragen en gezamenlijk plan van aanpak is bewonersbetrokkenheid.

Met dit specifieke voorstel wordt beoogd om de gemeenteraad een uitspraak te laten doen over de scope van het projectgebied van de wijkaanpak Valkenburg en het beschikbaar stellen van € 300.000,- aan cofinanciering voor een succesvolle aanvraag van € 300.000,- aan rijksmiddelen voor de wijkaanpak Valkenburg binnen de regiodeal tranche 6.

5. Argumenten

1.1 Van wijkaanpak Broekhem-Noord naar wijkaanpak Valkenburg om koppelkansen te verzilveren;

Het college vindt het wenselijk dat uw gemeenteraad een expliciet besluit neemt over de uitbreiding van de scope naar Broekhem-Noord, Broekhem-Zuid, Hekerbeek en industrieterrein de Valkenberg. Dit omdat u bij de begroting 2025 middelen ter beschikking heeft gesteld om de wijkaanpak Broekhem-Noord verder uit te werken. Op basis van de analyse van de kwartiermaker is

het echter wenselijk om de wijkaanpak van Broekhem-Noord ook naar het omliggend gebied uit te breiden. De reden voor uitbreiding zijn als volgt: de Hekerbeek laat cijfermatig zichtbaar meer sociaaleconomische- en leefbaarheidsopgaven zien dan Broekhem-Noord, in Broekhem-Zuid zien we daarentegen een vergrijsd demografisch profiel waarbij ouderen financieel kwetsbaar zijn, sociaal eenzaam en waar we op sommige plekken leefbaarheidsopgaven ervaren. Industrierterrein de Valkenberg willen we meenemen omdat we hier kansen zien ten aanzien van werk en economie en duurzaamheid. Door de scope uit te breiden zien we koppelkansen tussen sociale, fysieke en veiligheidsopgaven en het versterken van de sociale cohesie in het hele gebied. Daarnaast zien we kansen in het binnenhalen van externe financiering zoals de regiodeal, maar ook andere fondsen en de provincie door de opgaven vanuit een groter scope gebied te bezien. Ook willen we voorkomen dat door te investeren in alleen Broekhem-Noord, opgaven verplaatsen naar andere omliggende buurten. De vraagstukken zullen per buurt verschillen en om een andere benadering en maatregelen vragen. Dit zal dan ook zo worden meegenomen in de uitwerking van het plan van aanpak.

1.2 Alle inwoners in Broekhem en de Hekerbeek zijn betrokken bij het optekenen van het verhaal van hun buurt;

Cijfers zeggen veel, maar niet alles over de buurt en de inwoners van Valkenburg in Broekhem en de Hekerbeek. Op 29 september hebben wij u geïnformeerd dat we alle inwoners van het totale projectgebied benaderen om ons te helpen het verhaal achter de cijfers op te tekenen en te ontdekken of en wat de relevantie voor hun is van de wijk. Uiteindelijk is de input van de inwoners en belangrijk om te bepalen waar de urgentie zit. Inmiddels zijn de inwoners van Broekhem en de Hekerbeek uitgenodigd om een vragenlijst in te vullen en met ons mee te denken over de opgaven in hun buurt middels bijeenkomsten. Uit deze participatierondes zal blijken of er ook door de buurt en partners voldoende draagvlak bestaat om samen te werken in het hele gebied en op welke wijze. In het plan van aanpak zal dat worden aangeven.

2.1 De wijkaanpak is al onderdeel van het convenant regiodeal tranche 6, maar cofinanciering moet geborgd worden;

In 2024 heeft de gemeente Valkenburg aan de Geul samen met de gemeenten Maastricht, Eijsden-Margraten, Vaals, Meerssen, Gulpen-Wittem, Beek, Stein, Sittard-Geleen en Beekdaelen een propositie ingediend bij de rijksoverheid. In februari 2025 is de regio geïnformeerd dat ze in totaal 10 miljoen zouden ontvangen voor de uitvoering van de regiodeal. De regio en het rijk hebben vervolgens samen een convenant verder uitgewerkt met programmalijnen en een stichting samenwerking Zuid-Limburg opgericht. Hierover bent u voor de zomer van 2025 geïnformeerd en is het gevolg van strategische samenwerking van de diverse gemeenten in de regio. De uitwerking van het convenant heeft voor de gemeente Valkenburg aan de Geul gunstig uitgepakt. De gebiedsgerichte aanpak is opgenomen in het convenant, waarbij het gebied van de wijkaanpak Valkenburg concreet benoemd is. Daarmee is de kans dat de gemeente Valkenburg aan de Geul

€ 300.000,- aan rijksmiddelen kan ontvangen sterk toegenomen. Hiervoor moet wel nog een subsidieaanvraag worden ingediend en voldaan worden aan de subsidiecriteria. Een van die criteria is dat het rijksbedrag van € 300.000 voor eenzelfde bedrag moet worden meegefinancierd en dat de financiering vooraf geborgd moet zijn in de begroting van de aanvragende gemeente. Het convenant zal met u gedeeld worden.

Naar verwachting mogen de middelen die we als gemeenten moeten inleggen gedeeltelijk *inkind* (in natura, bv. met personele lasten) of met externe partnerbijdragen worden afgedekt. Maar er is nu nog geen zicht of dat wel of niet aan de orde is. Om de kans op het verkrijgen van de rijksmiddelen zo groot mogelijk te maken, vragen wij u daarom om via een begrotingswijziging deze middelen voor € 300.000,- te reserveren en beschikbaar te stellen voor de wijkaanpak Valkenburg.

De verwachting is dat in januari 2026 de subsidieregeling open wordt gesteld. Tegen die tijd hebben we op basis van de eerste fase ook een goed beeld wat de urgentie per buurt en voor de hele wijkaanpak is, welke partners betrokken zijn en welke projecten en interventies nodig zijn om aan onze opgave te werken.

2.2 De regiodeal financiering kan andere partners en fondsen overtuigen een bijdrage te leveren aan de wijkaanpak Valkenburg;

Het beschikbaar stellen van de cofinanciering kan ook een strategische bijdrage leveren aan het overtuigen van andere partners en fondsen om te investeren in de wijkaanpak Valkenburg omdat de gemeente laat zien dat ze aan de slag wilt met de wijkaanpak en de maatschappelijke opgaven in het gebied en hier middelen tegenover zet. Binnen de wijkaanpak wordt expliciet gekeken naar het verzilveren van financieringskansen uit andere fondsen en partners zoals bijvoorbeeld het leefbaarheidsfonds en de sociale agenda van de Provincie Limburg of het Kansfonds.

6. Kanttekeningen/Risico's

1.1 Niet instemmen met de scope uitbreiding schept verwarring naar inwoners en partners;

Na de bijeenkomst met uw gemeenteraad op 29 september hebben wij alle inwoners geïnformeerd over de wijkaanpak en hun gevraagd met ons mee te denken. Als u zou besluiten om een van de vier buurten toch niet binnen de projectscope te willen betrekken, dan kan dat leiden tot verwarring naar inwoners en partners en het verlies van vertrouwen in de gemeente. Wel kan op basis van de analyse en urgentie in de buurten in het voorjaar van 2026 geconcludeerd worden dat er in een buurt minder behoefte en- of draagvlak is om mee te bouwen aan een integrale wijkaanpak. Dan kan bijvoorbeeld een scope verkleining aan u worden voorgelegd.

1.2 Niet instemmen met de scope uitbreiding laat strategische kansen liggen;

Op basis van de data analyse zien we dat er uitdagingen in het totale gebied liggen. Door nu in alle vier de buurten te investeren kunnen we participatie en partnerbetrokkenheid in een keer meepakken. Dat bespaart aanzienlijk meer middelen dan dat we dit 4 losse keren zouden doen. Ook kijken we bij de wijkaanpak naar de opgaven in buurten waar ¼ van de totale populatie van Valkenburg woonachtig is. Juist door in deze fase zo breed te kijken kunnen we koppelkansen inventariseren en uitwerken voor een veel grotere doelgroep dan oorspronkelijk bedacht. Ook partners geven bijvoorbeeld aan dat ze niet enkel en alleen actief zijn in een van de buurten, maar in meerdere. Door de schaal te vergroten is het ook kansrijker om financiering, kennis en netwerk aan te trekken voor specifieke opgaven in de gemeente Valkenburg aan de Geul.

2.1 Niet instemmen met de cofinanciering voor de regiodeal tranche 6 zorgt ervoor dat er geen subsidieaanvraag kan worden ingediend en we rijksmiddelen laten liggen;

Uw gemeenteraad heeft herhaaldelijk de wens uitgesproken om meer kansen te verzilveren ten aanzien van fondsen en financieringen door bijvoorbeeld het rijk, de provincie of fondsen en hierin strategisch op te trekken met andere gemeenten in de regio. De regiodeal en het convenant, waarin de wijkaanpak is opgenomen zijn resultaten van dat verzoek. Als uw gemeenteraad niet instemt met de reservering van € 300.000 kan dat betekenen dat een succesvolle aanvraag voor de regiodeal uitblijft omdat de cofinanciering niet geborgd is. Het is nu nog te vroeg om van partners te verwachten dat zij die bijdrage als cofinanciering kunnen en willen leveren. Hiervoor is het van belang dat we het komende jaar samen met hen werken aan de urgentie van de wijkaanpak.

2.2 Middelen worden zoveel als mogelijk gematcht met externe middelen;

Het convenant regiodeal geeft richting aan waar de middelen uiteindelijk aan besteed mogen worden. Wij verwachten dat we binnen het scope gebied concrete projecten kunnen uitwerken de komende periode, samen met onze partners op basis van de behoefte. Daar waar het mogelijk is zullen we de bijdrage van € 300.000 (het gemeentelijke deel van de co-financiering) proberen te verlagen met bijdragen vanuit andere fondsen en partners.

2.3 Het voorstel is afhankelijk van een positieve beschikking vanuit de Regiodeal

Hoewel wij op basis van het convenant en de regionale afstemming over de regiodeal er vanuit mogen gaan dat het gedeelte van € 300.000 aan externe financiering vanuit de Regiodeal ook daadwerkelijk beschikbaar komt, zijn wij formeel wel afhankelijk van een positieve beschikking op de nog in te dienen subsidieaanvraag.

2.4. De precieze voorwaarden vanuit de subsidieregeling zijn nog niet bekend

Naar verwachting komt de subsidieregeling in januari 2026 beschikbaar. Als gevolg daarvan is op dit moment nog niet precies inzichtelijk welke voorwaarden gelden voor de co-financiering vanuit de regiodeal. Dit geldt zowel voor de inhoudelijke voorwaarden aan het project als voor de eisen aan de verantwoording over deze middelen.

7. Financiën

Uw raad wordt verzocht om in een totaal incidenteel projectbudget voor de wijkaanpak Valkenburg beschikbaar te stellen van € 600.000, waarvan € 300.000 wordt gefinancierd vanuit externe financiering uit de subsidieaanvraag regiodeal tranche 6 en € 300.000 als co-financiering vanuit de gemeentelijke begroting.

Voor het bedrag van € 300.000 vanuit de gemeentelijke begroting stellen wij voor om dit te dekken middels een onttrekking van € 150.000 uit de egalisatiereserve sociaal domein en een onttrekking van € 150.000 uit de investeringsreserve strategische projecten.

Bij het vaststellen van de nota reserve- en voorzieningenbeleid in de raadsvergadering van 11 december 2023 heeft uw raad een amendement aangenomen m.b.t. de investeringsreserve strategische projecten. De wijkaanpak Valkenburg past ons inziens binnen dit kader, te weten een project of beleidsuitvoering die naar het oordeel van de raad strategisch en economisch dan wel maatschappelijk van belang zijn voor onze gemeente en tot een haalbare businesscase en meetbare resultaten leiden.

De wijkaanpak Valkenburg is geïnitieerd vanuit het sociaal domein, maar heeft nadrukkelijk ook een relatie met andere programma's en beleidsterreinen binnen het fysieke en veiligheidsdomein. Om deze reden achten wij een dekking vanuit de beide genoemde reserves passend.

8. Uitvoering

Na besluitvorming wordt conform planning fase 1, in samenwerking met de partners en inwoners gewerkt aan de totstandkoming van het plan van aanpak voor de wijkaanpak Valkenburg. Tussen september en december worden inwoners actief betrokken bij het ophalen van informatie en denkrichtingen om de 6 domeinen meer vorm te geven met projecten en interventies. De gemeenteraad is uitgenodigd om hier als toehoorder bij aanwezig te zijn.

Daarnaast worden er in oktober en december bestuurlijk overleggen georganiseerd met partners om hun te overtuigen samen aan de slag te gaan met de wijkaanpak. Concreet leidt deze eerste fase tot een plan van aanpak, welke begin 2026 aan uw raad wordt voorgelegd voor besluitvorming.

9. Communicatie

U bent uitnodigt om bij de participatiemomenten aanwezig te zijn en wij zullen u geregeld informeren over de stappen die we zetten in de wijkaanpak Valkenburg of het aanvragen van de regiodeal middels raadsinformatiebrieven en bijeenkomsten.

10. Bijlagen

Geen

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Valkenburg aan de Geul,

mr. G.S. Reehuis
algemeen directeur/gemeentesecretaris

D.M.M.T. Prevoo
burgemeester

De raad van de gemeente Valkenburg aan de Geul,

Gezien het voorstel van het college van burgemeester en wethouders de dato 28 oktober 2025;

Gehoord de raadscommissie Sociaal Domein de dato 24 november 2025;

B e s l u i t :

- In te stemmen met het verbreden van de projectscope van de wijkaanpak Valkenburg van Broekhem-Noord, naar Broekhem-Noord, Broekhem-Zuid, Hekerbeek en industrieterrein de Valkenberg.
- In te stemmen met het beschikbaar stellen van een bedrag van € 600.000 aan incidenteel projectbudget in 2026, waarvan € 300.000,00 als externe financiering wordt gedekt vanuit de regiodeal tranche 6 en € 300.000,00 cofinanciering betreft vanuit de gemeentelijke begroting.
- Het bedrag van € 300.000,00 Te dekken middels een onttrekking uit de investeringsreserve strategische projecten van € 150.000,00 en een onttrekking uit de egalisatiereserve sociaal domein van € 150.000,00, beide in het begrotingsjaar 2026.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van 15 december 2025.

De raad voornoemd,

mr. J.W.L. Pluijmen,
griffier

D.M.M.T. Prevoo,
voorzitter